

Wędzidelka

Wędzidelko, podcinać, czy nie podcinać? To pole dyskusji a nawet sporów logopedów, stomatologów, ortodontów i rodziców.

Co to jest wędzidelko? To fałdka błony śluzowej pełniąca różnorodne role, między innymi przyczepu dla ruchomych części w jamie ustnej. Mamy aż pięć wędzidełek w jamie ustnej a dokładnie są dwa wargowe – pod wargą górną i dolną, podjęzykowe oraz policzkowe. Kiedy fałdka błony śluzowej jest zbyt krótka, za szeroka lub gruba pojawiają się trudności. Wadliwe ukształtowanie powstaje w okresie życia płodowego, ma zatem charakter wrodzony i możemy je obserwować już u noworodków, dlatego w niektórych sytuacjach, dla prawidłowego rozwoju dziecka, istotna będzie szybka interwencja chirurgiczna. Z punktu widzenia logopedii najistotniejsze jest wędzidelko podjęzykowe oraz pod górną wargą i oba zostaną omówione poniżej.

Wędzidelko pod górną wargą ma za zadanie dzielić i przytrzymywać górną wargę. Zbyt grube lub zbyt nisko przyczepione powoduje diastemę w uzębieniu mlecznym i stałym. Diastema to szpara pomiędzy górnymi zębami 1,1. Natomiast przy szeroko rozłożonym wędzidelku może dojść do pęknięcia fałdu śluzówki skutkiem urazu bądź przy pracy mięśni warg. Wtedy pęknięcie zachodzi w miejscu działania największych sił i następuje w sposób niekontrolowany. Zdarza się, że dzieci przecinają je na kubku czy łyżce. Dochodzi również do zalegania pokarmu pod fałdami, co sprzyja powstawaniu schorzeń śluzówki.

Wędzidelko podjęzykowe ma natomiast istotne znaczenie przy rozwoju i umiejętności prawidłowego żucia, picia, połykania, utrzymania higieny jamy ustnej, dystrybucji śliny, wad zgryzu i zaburzeń artykulacji. Skrócone wędzidelko jest wrodzone, można zatem je zaobserwować u noworodków. Jak to można zaobserwować? Pod językiem widać błonkę łączącą język z dnem jamy ustnej. Gdy jest zbyt krótka powoduje, język nie może swobodnie wysuwać się z jamy ustnej a w kolejnych etapach rozwoju dziecka unosić się do góry. Bardzo charakterystycznym objawem jest tworzenie się „serduszka” na czubku języka a prawidłowo język ma zaokrąglony czubek. U noworodka i niemowlaka krótkie wędzidelko może powodować trudności z karmieniem. Powstają zaburzenia ssania, ponieważ to czubek języka naciska na brodawkę powodując wytłoczenie pokarmu a następnie przesuwa go w tył języka do połknięcia. Może wtedy dojść do osłabienia laktacji, odrzucenia piersi a w konsekwencji słabego przybierania na wadze i rozwoju dziecka. Jeżeli język wykonuje tylko ruchy poziome, to w dalszym etapie życia pojawią się kłopoty z przeżuwaniami pokarmu ponieważ język musi uformować się w dołek z pokarmem, a następnie przenieść ten pokarm z jednej strony żuchwy na drugą w celu przeżucia. Do prawidłowej

umiejętności połykania płynów potrzebujemy unieść czubek języka za górne zęby. Skrócone wędzidełko i leżący na dnie jamy ustnej język to także przyczyna zaburzonej dystrybucji śliny. Ślina zbiera się na dnie jamy a język utrudnia prawidłowy odpływ, co skutkuje nadmierną jej ilością, zbieraniem się w kąciakach ust lub wyciekaniem. A w jaki sposób powstają wady zgryzu? Jeżeli język przesuwają się głównie w osi poziomej, to czubkiem naciska na zęby. Należy pamiętać, że żuchwa u dzieci jest na tyle jeszcze miękka, że język może poprzesuwać zęby w łuku zębowym i je wypchnąć. Skrócone wędzidełko będzie również problemem w rozwoju prawidłowej artykulacji, bowiem czubek języka musi swobodnie unosić się za górne zęby aby możliwa była artykulacja głosek szumiących, t, d, n, l oraz r.

Jak można podciąć wędzidełko? Zabieg wykonuje lekarz. Podcięcie można wykonać za pomocą skalpela lub lasera. Przy podcinaniu laserowym rana na skutek koagulacji białka od razu ulega zasklepieniu, po skalpeli potrzebuje czasu aby zabiżnić się. Przy zabiżnianiu należy zwracać uwagę, aby nie doszło do zrostu wędzidelka, co będzie skutkowało jego dodatkowym skróceniem. Po podcięciu ważne jest wykonywanie ćwiczeń motorycznych języka, aby od razu przyzwyczajać mięśnie do nowych ruchów i tym samym uniknąć powstawania zrostów.

Opracowanie: mgr Anna Kamińska - logopeda

Źródło: <http://www.czytelniamedyczna.pl/1724,wedzidelka-wargi-gornej-w-aspekcie-ortodoncji-periodontologii-protetyki-i-estet.html>